

tydste Niasanslers første Behudelse af Alderdomsforsørgelsesforslaget, og det er fremkommet mange Gange senere, at det, man først og fremmest vilde opnaa, var at give den udtjente Arbejder en Understøttelse, saa stor eller saa lille, som den nu kunde blive, men i alt Fald en Understøttelse, der stillede ham fuldkommen frit i Samfundet, en Understøttelse, han havde ganske ligesaa fri for al Kælle af Ydmygelse som Embeds- eller Bestillingsmanden, naar han hæver sin Pension, en Understøttelse, der tillod ham at bo i denne eller hin Kommune, der tillod ham at arbejde, saa lidt eller saa meget, som han synes, at hans Kræfter ere til, forsaagt en Understøttelse, som ikke i nogen Henseende berøver ham den frie Mand's Ret. Saa længe vi ikke ere naaede, saa vidt med Alderdomsforsørgelsen, saalænge ere vi i Virkeligheden ikke udenfor Fattigvæsenets Ramme, saalænge ere vi ikke udenfor det ved Understøttelsen, som gjør den haard og tung at modtage for den udtjente Arbejder. Det er dette, jeg synes, at man ved det foreliggende Forslag slet ikke er inde paa. Her er for det første ikke Tale om en bestemt fastsat Understøttelse. Her er Tale om en Understøttelse, der er afhængig af de kommunale Autoriteters Forgodtbefindende, her er Tale om en Understøttelse, som mulig kan ydes i Form af at indlatte Bedkommende i et "Hjæl" men jeg tror, at vi Alle ved forskjellige Leiligheder have bragt i Erfaring, hvor forhad det — enten det nu er med Rette eller Urette — er for overordentlig mange gamle og stræbomme Folk, som ikke længere kunne erhverve deres Udkomme, at blive indlatte i saadanne Hjæl, selv om de have en nok saa human Bedelse, og om de Paagældende endog der faae det langt bedre, end de have haft det under deres tidligere Livsforhold. Modtagelsen af Understøttelsen undertaster efter dette Forslag den Gamle Fattigvæsenets Tilsyn. Han maa inde sig i, at Fattigvæsenet i mange Maader griber ind i hans Livsførelse. Kort sagt, han underkastes en Tvang og Kontrol, som jeg tror, netop er en af de Ting ved Fattigvæsenet, som gjør, at en ærefjer Arbejder nødig søger til det. Saavidt jeg har forstaaet Forslaget, er det ogsaa forbundet med et Stavnshaand, idet Bedkommende kommunale Autoritet kan fordrø, at den Paagældende skal nyde Understøttelsen indenfor Kommunens Grændser, der kan, altsaa eventuelt blive Tale om Hjemdelse. Jeg behøver ikke videre at udvise, hvor forstyrrende og pinligt noget Saadant vil kunne blive. Et stort Spørgsmaal, som er kommet frem overalt, hvor man har prøvet Alderdomsfor-

sørgelsesagen, er Spørgsmaalet om Bidragspligten. Saa vel i Tyskland, som i Sverige er der jo foreslaaet Bidragspligt. Nu er det bekjendt nok, at der fra mange Sider er fremkommet den Anskuelse, at en meget stor Del af Arbejderne overhovedet ikke have Naad til at bidrage Noget til deres Alderdomsforsørgelse. En saadan Anskuelse er ikke blot bleven fremat fra Socialdemokratiet's Side men fra mange Andre. Her i Landet er den f. Ex. fremsat i det Foredrag, hvortil jeg før sigtede, som blev holdt i Kjøbstadsforeningen i Randers, og der blev modtaget med meget Bifald. Det foreliggende Forslag gaar ud fra den Betragtning, at Arbejderne paa en vis Maade skulle yde Bidrag. Vel er det ikke alene en Ydelse til en Alderdomsforsørgelsestasse, der her fordres, men Sagen kan ogsaa afgjøres paa anden Maade, nemlig ved Ydelse til Sygekasseforsikring. Nu forekommer det mig for det første, at man ogsaa kan gaa noget for vidt i den Tendens, som jeg ser er almindelig fremherskende ved Behandlingen af de sociale Lovforslag, nemlig at knytte temmelig uensartede Forslag sammen. I Landstinget har man villet, at en Mand, der under sit Arbeide falder ned og bliver kvæstet, ingen Understøttelse skal have, hvis han ikke har været sygekasseforsikret. Det er ikke Regeringens Mening, det ved jeg godt, men det er fremsat i Landstinget. Nu foreslaas der her, at man ikke skal have Krav paa Alderdomsforsørgelse, hvis man ikke er i en Sygekasse. Sygekasserne ere en meget god Ting, men det forekommer mig dog, man skal være varsom med at lægge altfor meget over paa deres Skuldre og lade dem saa, at sige bare hele den sociale Lovgivning, som vi ere i Færd med at opbygge, thi dette synes dog at være noget for meget af det Gode. I ethvert Tilfælde slippe vi ikke her fri for det Grundspørgsmaal, som bestandig møder: hvad gjøre vi, naar en Mand ikke har Naad til at yde Bidrag til Sygekasserne, eller naar han afbrydes i Ydelsen deraf ganske uden egen Skyld paa Grund af Arbeidsløshed. Det er netop det fremherskende Træk i Nutidens økonomiske Husholdning, og som vi nødvendig maa tage Hensyn til, at der indtræder Arbeidsløshedsperioder, ganske uafhængigt af Arbejdernes Flid og gode Villie. Naar en saadan Arbeidsløshed taster ham ud af Sygekassen — hvad saa? Saa skal det ikke alene have den Birkning, at det berøver ham Understøttelse af Sygekassen, og at han, hvis han er over den Aldersgrændse, der er sat, ikke kan komme ind igjen, men det skal ogsaa have den Birkning, at berøve ham Adgang til